

**Homilija na sprovodnoj misi za preč. Josipa Gjurana,
crkva Krista Kralja na Mirogoju, 4. svibnja 2016.**

Misna čitanja: Mudr 3,1–6; Ps 23,1–3a,3b–4; Iv 14,1–6.

Uzoriti gospodine Kardinale,
oci biskupi,
sestro Josipa, rodbino i prijatelji pokojnog vlč. Josipa Gjurana,
župljani župa Sveta Jana, Hrnetić i Naše Gospe Kraljice Hrvata u Torontu,
draga braćo svećenici,
braćo i sestre u Isusu Kristu!

Naviještena Božja Riječ tješi nas da smo u ruci Božjoj. Štoviše, čovjek je osposobljen gledati Boga licem u lice. To je istina života koja odsijeva s ovoga postolja na koje je položeno mrtvo tijelo Josipa Gjurana, svećenika. Svijet to ne razumije. To shvatiti, pridržano je onima koji Boga ljube. Takav je bio i ovaj pokojnik čija životna knjiga sadrži 94 godine i 9 mjeseci zemaljskoga života.

Vlč. Josip Gjuran rođen je u Kućanu Ludbreškom, u župi Ludbreg, 4. kolovoza 1922. godine. Njegovi roditelji Franjo i Veronika rođ. Hladnić rodili su devetero djece od kojih je najstarija kći Marija Radomira postala redovnica u Družbi sestara milosrdnica, a sin Josip, kojemu iskazujemo svetu počast ukopa, postao je svećenik.

Nakon osnovne škole Josip je došao u Zagreb, gdje je kod sestara milosrdnica u Vlaškoj i Vinogradskoj ulici ministriranjem, ustajući u 5 sati ujutro, zarađivao svoje zalogaje. Poslužujući kod mise značajnim muževima i vrlim svećenicima dr. Nikoli Žuviću, prof. Stjepanu Zimmermanu i dr. Franji Šeperu, usmjeravao je svoje korake prema oltaru.

Završivši 4. razred gimnazije prešao je u Nadbiskupsko dječjačko sjemenište gdje je u proljeće 1943. završio gimnaziju i ujesen hod prema svećeništvu nastavio u Nadbiskupskom bogoslovnom sjemeništu i na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu.

Kao bogoslov i student proveo je mirne dane sve do pred završetak Drugoga svjetskog rata. Tada je jednog dana u Bogosloviju došao nadbiskup Stepinac i u nagovoru progovorio o izazovima nadolazećih vremena, te napomenuo »da bogoslovi mogu postupiti kako tko hoće: ili ostatu u Bogosloviji ili ići gdje misle da će biti sigurnije jer im on ne može jamčiti sigurnost, ali je istaknuo da on ostaje«.

Josip Gjuran odlučio je poći u roditeljski dom. Reče: »Ja sam tada pogriješno prosudio da mi je sigurnije otići kući. Došavši u Ludbreg, vidio sam da je župnik Matija Crnković odlučio povući se s hrvatskom vojskom, pa sam im se i ja pridružio. Dogodio se žalostan završetak toga mog putovanja s hrvatskim izbjeglicama nakon što smo se našli na Bleiburškom polju, pod *britanskom* kontrolom.« Naime, pod partizanskom pratnjom, s tisućama drugih zarobljenika Gjuran je vraćen u Maribor, pa u Zagreb, zatim u koloni ili u postrojbama JA prošao kroz Bjelovar, Velike Zdenice, Veliki Grđevac do Prištine i Kosovske Mitrovice.

Nakon ponižavanja, zatvora i odsluženja vojne službe vratio se u Bogosloviju. Osvjedočen da nitko ne dolazi k Bogu ako ga Otac ne privuče, opredijelio se za svećeništvo.

Na Petrovo, 29. lipnja 1948., za svećenika Zagrebačke nadbiskupije zareadio ga je mons. Franjo Salis Seewis, ordinarij »zapriječene stolice« (»sede impedita«) zagrebačkog nadbiskupa. Naime, nadbiskup Stepinac, zakoniti pastir, bio je tada u zatvoru u Lepoglavi.

Mladu misu proslavio je 11. srpnja 1948. Postao je svećenikom koji si nije dopustio da ljaga neposlušnosti okalja njegov svećenički značaj.

Josip se radovao svećeništvu. Znao je da ne smije stajati skrštenih ruku kad Isus preko njega želi baciti oganj ljubavi u mržnjom zatrovana ljudska srca. Doista je njegovo svećeništvo prokušano poput zlata u taljici. Čuvstvo svećeničkog raspoloženja on je uoči Stepinčeva 2012. posvjedočio ovim riječima: »Svećenička služba najčasnija je služba. Svećeničko zvanje je poput očinstva: rad za Boga i za dobro ljudi.

Nastavak Isusova poslanja i službe. Sve druge ljudske službe i zvanja kratko traju i smrću posve prestaju, a svećeničko zvanje traje i u vječnosti: *Sacerdos in aeternum!*«

Velečasni Josipe, nastavite tu službu, žrtvu paljenicu i zagovornicu, ne samo za nas ovdje okupljene, nego i za one koji su bili spriječeni ili onemogućeni danas doći i reći Vam hvala za žrtvu, za Vašu ljubav i za Vaše svećeničko služenje.

Uočivši da ljudi podcjenjuju svećeništvo reče: »Nerazumljiva je tajna da se ljudi otimaju za kratkotrajne časti, službe, položaje; čak i za one nečasne, a za svećeničku službu rijetki mare. 'Mysterium iniquitatis – tajna zla'. Nerazumljiva je ta 'tajna zloće'.«

Nadvladao ju je svjedočanstvom Nadbiskupa, mučenika: »Nadbiskup Stepinac je nas, svoje svećenike, cijenio kao istinske suradnike. Rado nas je susretao, primao, hrabrio, savjetovao, poticao, tješio i nadasve volio! K njemu smo dolazili jadni, tužni, zabrinuti, ponekad i zaplakani, a od njega smo odlazili prepuni velike radosti, ponosa, svjesni svoje odgovornosti. Božji Duh s nadbiskupa Stepinca prelazio je na nas.«

On je predano slijedio naputak nadbiskupa Stepinca, za koga je pristupanje u staleško svećeničko udruženje sv. Ćirila i Metoda, koje je osnovala jugoslavenska tajna policija bilo ulaz u đavolsko djelo, izdaja Crkve, uključenje u vožnju »đavolskih kola«, »Judin poljubac«, jer je svrha toga udruženja »zavarati na neko vrijeme vjernike, razbiti unutarnju snagu Crkve i doći tako lakše do konačnog cilja, uništenja svake vjere i Crkve, u prvom redu Katoličke Crkve.«

Uvjeren da je sigurniji u ruci Božjoj nego bezbožničkoj, započeo je svoje svećeništvo. Od 15. prosinca 1948. do mjeseca travnja 1949. bio je kapelan u Novoj Kapeli. Od 1. srpnja 1949. do 14. veljače 1950. u Kloštru Podravskom. Dana 14. veljače 1950. imenovan je upraviteljem župe u Svetoj Jani, a njenim župnikom 8. svibnja 1957. Nadbiskup koadjutor, dr. Franjo Šeper, osobno ga je uveo u župničku službu.

O, Sveta Jano! 18 tvojih sela otvorilo je srce za ljubav kojom je ovaj mladi svećenik zavolio besmrtnu dušu tvojih stanovnika i vjernika. Od gotovo zapuštene župe postala si jedna od uglednijih župa u Zagrebačkoj

nadbiskupiji. Znak je tome i više svećenika poniklih u tebi. Zbog vjernosti Crkvi, osobito sv. Ocu i u Krašiću zaslužnjenom nadbiskupu i kardinalu Stepincu, komunistički je režim odlučio najprije udaljiti vlč. Gjurana iz Svete Jane. Kad to nije uspio, odlučio je ubiti ga. Čudni su putovi Božji. Gjuran je na Božjem putu ostao i s njega nije silazio. Progonitelji su zdvajali i ostali postidjeni jedinstvom pastira i stada.

U progonu, kad su mu posustale fizičke snage i u sudnicu unesen u plahti, teško prebijen i okrvavljen, osjetio je milosnu Božju ruku preko svojih vjernika koji su ga branili i hranili. Čak je i onima koji su dobili zadatak da ga ubiju u povjerenju rekao: »Bolje ti je da ti ubiješ mene koji nemam ni ženu ni djecu, pa nitko neće trpjeti poslije moje smrti, nego da 'drugovi' likvidiraju tebe radi neposluha!«

Hrabar i odlučan bio je i 6. rujna 1953. kad je poslije rane Mise pred župnom crkvom u Svetoj Jani Komunistička partija inscenirala narodni zbor s ciljem da ga okleveće i protjera. Nakon što su vjernici odbili juriš nahuškanih omladinaca i zaštitili župnika, on je u župnom uredu zapitao »delegate« s mitinga u čije su ime oni došli i tko ih je poslao. Bilo je to kao na dvoru Poncija Pilata. Tražila se nevina krv.

– Narod nas je poslao – odgovorili su mu.

– Narod? – začudio se župnik tom odgovoru i nastavio: – Ta slušajte što narod vani radi i što želi. Baš suprotno od ovoga što vi govorite. Uostalom, znate što? Ovdje nisam po dekretu nekog »naroda«, nego po dekretu mogega nadbiskupa. Taj je dekret još na snazi, niti je povučen niti promijenjen, zato i ja ostajem ovdje, a vi – ako imate nešto protiv mene da sam se ogriješio o državni zakon, eto vam suda u Jastrebarskom. Ja priznajem zakonitost suda. A ako sam se ogriješio o crkveni zakon, eto vam biskupa u Zagrebu. Biskup će rado saslušati želje svojih vjernika. Ne znam hoće li baš i Vaše želje prihvatiti, jer – koliko ja znam vi nemate gotovo nikakve veze s našom župom. Ipak, pokušajte!

– Hajdete s nama na miting i to sami recite narodu! – rekoše mu.

– Ja sam mojem narodu govorio svake nedjelje. I jutros sam im govorio, ali na ulicama, u birtijama, na mitinzima i sl. nikad nisam govorio. Vi prenesite to što sam vam rekao onima koji su vas poslali!

Poput melema djelovale su na nj riječi zaslužjenog nadbiskupa Stepinca: »Ostanite junak do kraja za Božju stvar! Ja mislim, da su veće patnje onih svećenika, koji su se prodali njima, pa trpe, a da nemaju nikakve koristi od te patnje, osim ono malo kukavne Judine plaće, koja na koncu tjera u očaj kad se probudi savjest.

Vaše patnje bit će jednom bogato okrunjene od Gospodara života, za kojega trpite. On je nagradio one, koji su trpili pod Neronom, ali je priznao krunu mučeničku i onima, koji su platili pod Julijanom Apostatom.«

Doista se nije uznemirivalo Gjuranovo srce. Bio je pastir po uzoru na mučeničkog Pastira, ponajprije Krista Gospodina, a onda zaslužjenog nadbiskupa Stepinca. K njemu je dolazio po savjet, tražio utjehu, nadahnuće i ohrabrenje.

Prisjećajući se tih dragih trenutaka provedenih u blizini zatočenog kardinala Stepinca vlč. Gjuran reče: »Bio sam kod njega stotine puta, ali su me kaznili samo dva puta. Rekli su mi kad su me uhvatili:

- Platit ćete vi ulaznicu u Krašić!
- A tko prodaje ulaznice? – pitao sam ih.
- Sudac za prekršaje! – odgovorili bi mi. A ja njima veselo:
- Dajte ga nazovite pa da se pretplatim unaprijed, pa da mogu slobodno ići!«

Svetojanska župljanka Barica Štetner r. Pavković svjedoči: »Gjuran je bio otporan. Nije se bojao nikakvih prijetnji. Takvoga nikad nije bilo, a mislim da ga neće ni biti. Ja i danas obavljam devetnicu spasa kako nas je on naučio. Zapažam da nekako vjera danas slabi, a to je posljedica što se manje moli. Imao je jako dobre propovijedi. Ljudi su dobro shvaćali kako ih kroz aktualne događaje u zemlji i u svijetu upućuje k Bogu.«

Nakon župnikovanja u Svetoj Jani vlč. Gjuran je 22. kolovoza 1968. imenovan župnikom u Hrnetiću. Pokušao je uskladiti zemljoradnički i radnički način života svojih novih župljana. Radi toga je pokrenuo osnivanje nove župe na Baniji. Prožet mišlju da nitko ne smije ispasti iz Božje ruke stvarao je župnu kartoteku i od vrata do vrata obilazio domove i raspitivao se tko tu stanuje i žele li suradnju sa svojim svećenikom. Razbor i sloboda bile su zvijezde vodilje njegova pastoralnoga rada. Ražarivao ga je i u Svetoj Jani i u Hrnetiću i u Torontu, nastojeći da svaka kuća bude pretplaćena na neki katolički časopis, osobito na Glas Koncila.

Taj rad u Karlovcu-Hrnetiću prekinut je odlukom biskupa Franje Kuharića, koji je u svibnju 1969. vlč. Gjurana odredio za dušobrižništvo za iseljene Hrvate u Torontu. Pošao je ohrabren riječima biskupa Kuharića: »Josipe dom i domovina se ne napuštaju. Za nas vjernike uvijek su u srcu. A iseljeni hrvatski narod ima pravo i potrebu biti poučavan u svojoj katoličkoj vjeri i njome okrijepljen umrijeti i biti preporučen Božjem milosrđu.«

Svoje psihološko stanje *Father* Gjuran opisao je riječima: »Mjesecima sam nastavljaio plakati svake noći pred svetohraništem u našoj crkvi.« Iz te molitve rodilo se razmišljanje, nama svećenicima, tako poučno i drago: »I mi svećenici, dakle, moramo prolaziti kroz tajnu križa, da bi bilo nešto roda. A taj naš svećenički križ ima mnoge oblike i mnogi nam ga tešu. Tešemo si ga i mi sami svojim slabostima; tešu nam ga i oni oko nas: i oni izvana, izvan naše zajednice, i oni iznutra, iz naše zajednice; tešu nam naš dnevni križ i naši pravi i naši lažni prijatelji; tešu nam ga i tjeskobe u nama i izvan nas. I glasovi ovi i oni, priče i tračevi, sve se to vrti oko nas i sve se to slijeva u svećeničko srce, u dušu, u savjest... Bačen si kao zrno u to hladno i vlažno i maglovito tlo svoje župe i moraš polako umirati, da bi, Bog zna kad, žetva urodila bogatim plodom.«

Došao je u Kanadu iz »Crkve šutnje«, ali je njegov glas snažno odjekivao.

U prosincu 1977. godine potaknuo je osnivanje župe u Mississaugi.

Zauzeo se za uređenje župnog parka »Dr. Dragutin Kamber«.

Nastojao je da »Hrvatska župna subotnja škola 'Kardinal Stepinac'«, poučavajući katolički vjeronauk, hrvatski jezik, povijest i zemljopis, pridonesu spoznaji katoličkog i nacionalnog identiteta djece hrvatskih roditelja.

Promicao je katehezu srednjoškolaca i studenata, osobno im je držao pouke i družio se s njima nastojeći da oblikuju život u skladu kršćanskog svjetonazora.

Zalaganjem župnika Gjurana »Hrvatska župa Naše Gospe Kraljice Hrvata u Torontu« bila je mjesto okupljanja žive vjerničke zajednice otvorenog srca za sve potrebne. Obilno je pomagala blaženu Majku Tereziju, slugu Božjega Antu Gabrića, ugostila sve hrvatske biskupe i nadarila brojne hrvatske župe i siromašne obitelji.

Zaslugom vlč. Gjurana torontska župa bila je najveći dobrotvor u pokrivanju materijalnih troškova za proglašenje blaženim kardinala Alojzija Stepinca.

Koliko je dobrobiti proizašlo iz nedjeljnoga župnoga vjesnika »Bulletin«, koji je svake nedjelje povezivao vjernike Južnog Ontarija u liturgijsku zajednicu, ali i Hrvate međusobno.

Svoje vjernike i pripadnike svojega naroda povezivao je radijskim programom »Hrvatska straža«, koji je on nastojao vremenski proširiti i kvalitetno upotpuniti sa svrhom »da bude glas riječi Božje; da ukazuje na opasnosti zla i zlih; da u srca svih sije ljubav za Crkvu, vjeru i Domovinu«.

Bio je dekan Jaskanskog i Karlovačkog dekanata te predstavnik za dušobrižništvo u SAD i Kanadi.

Današnji torontski nadbiskup kardinal Thomas Collins ustvrdio je da je svećenik Josip Gjuran vjerno služio, ne samo u Hrvatskoj već i u nadbiskupiji Toronto.

Za vjerovati je da će potomci Hrvata znati čuvati i cijiniti radost i ponos kojim su hrvatski katolici predvođeni župnikom Josipom Gjuranom obilježili uspostavu hrvatske ulice u Torontu 1981. godine. Kod njena proglašenja reče: »Ova torontska uličica koja će se odsada zvati

našim imenom i čije će ime od sada biti na svim mapama grada Toronta, mala je, neznatna i ni za koga zanimljiva osim za dvadesetak tisuća torontskih Hrvata. Tu je naše srce, tu je naš dom; tu je naše središte!«

S osobitim se poštovanjem prisjećam strepnji koje su obuzele srce svećenika Josipa Gjuranana kad su bezdušni ljudi hrvatsku zastavu proglasili beščasnom. »A ta je zastava«, reče on, »od 6. st. s Hrvatima iz 'Bijele Hrvatske' predvodila sinove i kćeri hrvatskoga naroda.« 20.000 Hrvata predvođenih Fatherom Gjuranom ishodilo je da se dnevnik »Toronto Star« ispriča hrvatskom narodu za nanesenu uvredu!

Za vrijeme Domovinskoga rata svaki je torontski župljanin odjenuo jednog hrvatskog vojnika i opremio ga za obranu vlastitog doma i Domovine; veliki su i njihovi naponi u stvaranju hrvatske države, Republike Hrvatske.

I kad se vratio u Domovinu, u zasluženu mirovinu, obilazio je poharana sela, zgarišta domova hrvatskih prognanika, poružene crkve i obiteljska ognjišta nakon vojno-redarstvene akcije »Oluja«, kojom je uspostavljen nadzor nad hrvatskim državnim teritorijem.

Dok su mu snage dopuštale pomagao je braći svećenicima, ispovijedao po prošteništima i župama, misio i propovijedao Božju Riječ.

Nastanio se u svećeničkom domu Sv. Josip u Zagrebu, gdje je i umro 1. svibnja 2016. godine. Hvala ravnatelju mons. Jurici Jerneiću, časnim sestrama i osoblju koje mu je uvijek bilo na usluzi.

Vjerovao je Isusovoj riječi da će svojim vjernicima pripremiti stanove i doći po njih. Imao je želju biti pokopan među torontskim župljanima na groblju »Assumption Cemetery«.

Kao vjoran čitatelj Sv. pisma mogao je sa starcem Šimunom uskliknuti: »Sada možeš, Gospodine, otpustiti u miru slugu svojega, da bi moje oči vidjele spasenje Tvoje!« i uputiti poruku svojim bivšim župljanima i suradnicima:

»A kad vam, dragi moji župljani, nestanem s očiju, želio bih da vam snažnije i efektnije progovori ova moja zadnja poruka i duhovna oporuka, namijenjena cijeloj mojoj (bivšoj) župnoj zajednici.

U sakramentu Sv. Krštenja od vas sam primao vaša krsna obećanja – molim vas, nemojte ta svoja krsna obećanja kršiti!

U propovijedima, poukama, osobnim razgovorima i preko radio-programa ucjepljivao sam vam vjeru našu pradjedovsku – nemojte se te svoje vjere odricati!

Učio sam vas zapovijedi Božje i Crkvene – nemojte ih kršiti!

Davao sam vam ispovjedna odrješenja – ne gubite milost Božju!

Pokazivao sam vam put u nebo – ne silazite s njega!

Vezivao sam vaše brakove – ne oskvrnjujte njihovu svetost!

Volio sam vašu djecu – ne zanemarujte njihove duše!

Sahranjivao sam vaše pokojnike u grobove – ne zaboravljajte ih u svojim molitvama!

Ne zaboravite niti moju dušu u vašim molitvama! Ja ću za sve vas morati odgovarati na Božjemu sudu, zato vas molim, ne odilazite u prokletstvo, nego nastojite da se opet svi nađemo u nebu.

Znam da sam mnogoga od vas uvrijedio, ražalostio ili vam nepravdu nanio. Zato molim svakoga od vas istinsko oprostjenje, a i ja opraštam i davno sam oprostio baš svakome sve.

Svojoj braći svećenicima i časnim sestrama – svima koji su sa mnom radili i živjeli, upravljam poniznu molbu da mi oprostite i zaborave svako zlo koje sam im hotice ili nehotice nanio ili prouzročio. Molim ih za njihove molitve za moju dušu!«

Nadodat ću još jednu misao. Više od 25 godina vlč. Gjuran nije dolazio u Domovinu. Da je došao, uzeli bi mu putovnicu i ne bi se bio mogao vratiti svojim vjernicima, a da mu nisu uzeli putovnicu bio bi napadan da šuruje s komunistima. Između brojnih žrtava radi toga podnesenih navodim ovu:

Umiruća majka vlč. Gjurana telefonski ga je zvala da dođe, da ga vidi prije smrti. A on, znajući kakve nesigurnosti iz toga proizlaze, nije mogao ispuniti majčinu želju, premda mu je srce krvarilo i oči suzile. Telefonski je nazvao vlč. Franju Juraka, župnika župe bl. Marka Križevčanina u Zagrebu, na čijem području se nalazila kuća njegovih roditelja, i zamolio ga da umirućoj njegovoj majci odnese svetu pričest i

podijeli bolesničko pomazanje. Kad je ona na vratima ugledala svećenika, pomislila je da je to došao njezin Josip iz Toronta, sva ushićena uskliknula je: »Jožek, kak si brzo došel!«

A sin Josip ne samo da nije mogao doći zagrliti umiruću majku nego joj nije mogao doći ni na sprovod. Ništa zato. Bog nagrađuje svaku žrtvu. Nagradio je i ovu.

Dragi *Father Gjuran*, iskreno ste ljubili svoj hrvatski narod i Crkvu Katoličku. Živjeli ste u vremenima mučeničkim, a prozvali ste ih »divna i draga vremena«.

Pet dana prije smrti, uz teško disanje i na samo na mahove govoreći, pokazujući na sliku Isusova milosrdnog srca, izrekli ste predosjećaj Božjeg dolaska:

»Vidiš, svaki dan se svađam s Njim, pregovaram i molim. Rečem mu 'hvala za sve, ali znam da to nije dosta'. Taj hvala trebao bi se vidjeti u načinu kako živimo. Ja se čvrsto nadam da mi neće reći odlazi od mene, nego dođi.«

Bio je osvjedočen da će po njega doći Isus, Uskrsli Gospodin koji mu je pripremio mjesto i koji ga želi uzeti k sebi.

Takav nauk umirućeg svećenika sažetak je Evandjelja. Neka Isus, »Put, Istina i Život« (Iv 14,6), žrtvom i darom ove sv. Mise svećeniku Josipu Gjuranu i svakome od nas dade osjeti radost neba. Amen.

Juraj Batelja